केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

मुक्तस्वाध्यायपीठम्

शैक्षिकविकासकेन्द्रम् श्रृङ्गेरी

मुक्तस्वाध्यायपीठस्य विकासपरिचिन्तनकार्यशालायाः उद्घाटनकार्यक्रमस्य नूतनसत्रारम्भकार्यक्रमस्य च प्रतिवेदनम् ।

12-12-2023 तः 15-12-2023 पर्यन्तम् केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यलयस्य राजीवगान्धीपरिसरे श्रृङ्गेर्यां मुक्तस्वाध्यायपीठस्य विकासपरिचिन्तनकार्यशाला आयोजिता । केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य कुलपतेः आचार्यस्य श्रीनिवासवरखेडीवर्यस्य आध्यक्ष्ये अस्याः कार्यशालायाः उद्घाटनसत्रं 12-12-2023 दिनाङ्के पूर्वाह्णे सम्पन्नम् ।

अस्मिन् कार्यक्रमे मुख्यातिथिरूपेण डा. मनोजकुमारनागसम्पिगे महोदयः (निदेशकः, आन्तर्जालिकशिक्षा-निदेशनालयः, मणिपाल-उच्चशिक्षण-अकादमी) समागतः । श्रीमान् अरुणः श्रीगणेशश्च इत्येताभयां कृतेन वैदिकमङ्गलाचरणेन, देवाङ्गभट्टेन प्रस्तुतेन लौकिकमङ्गलाचरणेन च समारब्धे कार्यक्रमे मुक्तस्वाध्यायपीठस्य निदेशकः आचार्यः रत्नमोहनझाः स्वागतं प्रास्ताविकं च वचः अवदत् । मुक्तस्वाध्यायपीठस्य गतिविधीनां परिचयं कार्यशालायाः प्रसङ्गिकतां च न्यरूपयत् । कुलपतिवर्यः शैक्षिकविकासकेन्द्रस्य औपचारिकम् उद्घाटनम् कृत्वा मुक्तस्वाध्यायपीठस्य शैक्षिकविकासकेन्द्रस्य कर्तव्यानि, भावियोजनाः च अधिकृत्य उदबोधयत् । संस्कृतं शास्त्राणि च विश्वस्य नाना कोणेषु प्रापयितुं विश्वविद्यालयेन क्रियमाणप्रयासानपि न्यरूपयत् । वैश्विकस्तरे मुक्तदूरस्थशिक्षणप्रणाल्याः वर्धमानां जनप्रियताम् उपलक्ष्य संस्कृतशिक्षणम् उन्नेतुम् एषा प्रणाली उपादेया भवतीति मुख्यातिथिरूपेण समाहूतः

डा. मनोजकुमारनागसम्पिगेमहोदयः प्राबोधयत् । परिसरनिदेशकः आचार्यः हंसधरझामहोदयः शास्त्राणाम् अध्ययने आन्तर्जालिककक्ष्याणां प्रासङ्गिकताम् अधिकृत्य स्वाभिप्रायं प्राकटयत् । सन्दर्भेऽस्मिन् तन्त्रज्ञैः अनिलकुमार-गोपालकृषणप्रभृतिभिः परिष्कृतस्य स्वाध्यायप्रबन्धनतन्त्रांशस्य परिवर्धितसंस्करणस्य, दार्शनिकैः अध्यापकैः राहुल-सिद्धार्थ-मानवेन्द्र-अनन्तकृष्णैः सज्जीकृतायाः दर्शनपरिचयस्वाध्यायसामग्र्याः, भाषाध्यापकेन किरणभट्टेन सज्जीकृतायाः नैतिकशिक्षणस्वाध्यायसामग्र्याः, वास्तुशास्त्राध्यापकेन मुरलीकृष्णेन सज्जीकृतायाः मनुष्यालयचन्द्रिकासम्बद्धस्वाध्ययसामग्र्याः, अध्यापकैः जगदीशभट्ट-मुरलीकृष्णप्रभृतिभिः सङ्कलितायाः स्वाध्यायपीठवार्तासञ्चिकायाः, कविभ्यां देवाङ्गभट्ट-उमामहेश्वराभ्यां प्रशिक्षितैः छात्रैः विरचितकवितानां सङ्ग्रहरूपस्य नवोदितकविताप्रसूनानि इति ग्रन्थस्य च लोकार्पणं कुलपतिप्रमुखैः विद्वद्भिः कृतम् । गतसत्रे प्राक्तनसत्रीयछात्राणां स्वाध्यायप्रोत्साहनाय तन्त्रांशमाध्यमेन आयोजित-सङ्गोष्यादिक्रियाकलापान् अधिकृत्य अध्यापकाभ्याम् अनन्तकृष्ण-किरणभट्टाभ्यां प्रतिवेदनं प्रस्तुतम् ।

कार्यक्रमेऽस्मिन् मणिपालतः समागता पत्रकारिताविशेषज्ञा डा. कविता महाभागा, रा.गा.परिसरस्य मूर्धन्याः आचार्याः सि.एस्.एस्. नरसिंहमूर्ति-चन्द्रकान्त-सूर्यनारायणभट्टप्रभृतयः, मुक्तस्वाध्यायपीठस्य शैक्षिकविकासकेन्द्रस्य सर्वे प्राध्यापकाः च उपस्थिताः आसन् । शान्तिमन्त्रेण उद्घाटनकार्यक्रमः सम्पन्नः । संयुक्तनिदेशकः कृ. वेङ्कटेशमूर्तिमहोदयः कार्यक्रमस्य सञ्चालनम् अकरोत् ।

उद्घटनसत्रस्य अनन्तरं प्रथमे द्वितीये च सत्रे उद्बोधकः डा मनोजकुमारनागसम्पिगेवर्यः दूरस्थशिक्षाप्रणाल्याः स्वरूपं, तस्य प्रासङ्गिकता, महत्वं, चतुरायात्मिका स्वाध्यायवेदी, स्वाध्यायसमाग्रीणां गुणदेषाः इत्यादिविषयेषु उदबोधयत् । तदनन्तरम् सम्बद्धविषयेषु परिचर्चा अपि पृवृत्ता ।

तदनन्तरं 2023-24तमे सत्रे प्रविष्टानां नूतनानां छात्राणां सत्रारम्भकार्यक्रमः प्रवृत्तः। मुख्यातिथिरूपेण समागता अम्बेड्कर विश्वविद्यालयस्य प्रो अमी यू उपाध्याया छात्रान् उद्दिश्य संस्कृतस्य शास्त्राणां च अद्ययनस्य सान्दर्भिके काले प्रासङ्गिकतां निरूपयत् । कुलपतयः आध्यक्षवचोभिः संस्कृतस्य वैश्विकतां संस्कृताध्ययनस्य महत्वं च प्रवोधयन् । कार्यक्रमः यूट्यूब् माद्यमेन प्रसारितः । तत्र पञ्चसहस्राधिकाः छात्राः लाभान्विताः अभवन् ।

शैक्षिकविकासकेन्द्रस्य केन्द्रस्य सन्दर्शनम् –

कुलपतयः, मुख्यातिथयः च मुक्तस्वाध्यायपीठस्य शैक्षिकविकासकेन्द्रस्य विकास-व्यवस्थादिपरिशीलनं कृतवन्तः । प्रत्येकं विभागस्य सन्दर्शनेन सह पुस्तकालयस्य पुस्तकप्रेशणयन्त्रस्य च परिशीलनम् अकुर्वन् । शैक्षिकविकासकेन्द्रस्य सदस्याः अस्य यन्त्रस्य प्रात्यक्षिकीं प्रददुः । सन्दर्भेस्मिन् निदेशकप्रभृतिशैक्षिकविकासकेन्द्रस्य सर्वे सदद्याः उपस्थिताः आसन् ।

कार्यशालायाः द्वितीये दिने आचार्यः रत्नमोहनझाः तथा संयुक्तनिदेशकः आचार्यः कू.वेङ्कटेशमूर्तिः च मुक्तस्वाध्यायपीठस्य विकासार्थं भाविनिकार्याणां परिचयं प्रददुः । नूतनसत्रस्य समयसारिणीनिर्धारणं, LMS सम्बद्धतया अग्रिमपरिष्कारः, छात्राणां सौकर्यं मनसि निधाय स्वीक्रियमाणाः नैके शैक्षिककार्यक्रमाः, पुस्तकप्रेषणसम्बद्धत्या आवश्यकसूचनाः च प्रददुः । एतत्सम्बद्धतया परिचर्चा अपि कृता ।

कार्यशालायाः तृतीये दिने मुक्तस्वाध्यायपीठस्य विकासस्य विशेषचिन्तनं कृतम् । आचार्यः रत्नमिहनझाः, संयुक्तनिदेशकः आचार्यः कू.वेङ्कटेशमूर्तिवर्यः च शिक्षिकविकासकेन्द्रे कार्यरतैः प्राध्यापकैः सह मेलनं कृत्वा कृतकार्याणां परामर्शम् अकुर्वन् । भाविसूचनाः च प्रादायि । तदनु मुक्तस्वाध्यायपीठस्य विकासपरिचिन्तनकार्यशालायाः समारोपकार्यक्रमः सुचारु सम्पन्नः । कार्यक्रमे परिसरस्य निदेशकः

आचार्यः हंसधरझावर्यः आध्यक्ष्यम् अलङ्कृत्य शास्त्राणां संस्कृतस्य प्रचारप्रसार्थं मुस्तस्वाध्यायपीठस्य शैक्षिकविकासकेन्द्रेण कृतानां कार्याणाम् उल्लेखपुरस्सरं सर्वान् उदबोधयन् । मुक्तस्वाध्यायपीठस्य निदेशकः आचार्यः रत्नमिहनझावर्यः तथा संयुक्तनिदेशकः आचार्यः कू.वेङ्कटेशमूर्तिवर्यः च मुक्तस्वाध्यायपीठस्य विकासार्थं क्रियमाणानां कार्याणां मार्गदर्शनं कृतवन्तौ । कार्यक्रमे शैक्षिकविकासकेन्द्रस्य अध्यापकेषु सन्दीपः स्वागतं, अनन्तकृष्णः अनुभवकथनं, अरुणभट्टः धन्यवादं, रमेशचन्द्रबरमोला मञ्चसञ्चालनं च अकरोत् । सफलतया सम्पन्नायाः कार्यशालायाः समापनसत्रं शान्तिमन्त्रेण सुसम्पन्नम् ।

कुलपतिभिस्सह मुक्तस्वाध्यायपीठस्य अध्यापकानां सामूहचित्रम्

कार्यशालायाः चित्राणि

कुलपतिभिः कार्यशालायाः उद्घाटनम्

दीपप्रज्वालनेन उद्घाटनम् ।

प्रथमसत्रस्य चित्रम् ।

अध्ययनसामग्र्याः लोकार्पणम् ।

कुलपतिभिः कार्यकलापानां पर्यवेक्षणम्

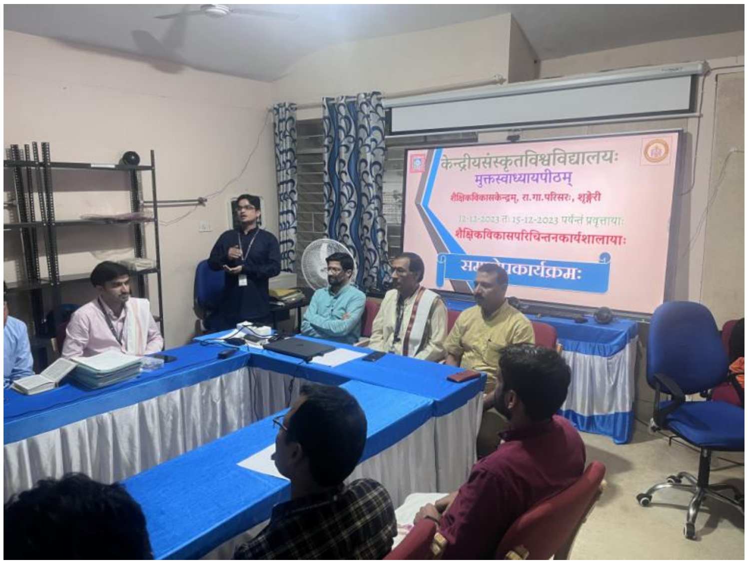

कार्यशालायाः समारोपकार्यक्रमः ।

कार्यशालायाः व्यवस्थापनार्थं रचिताः समितयः

के.सं.वि./शै.वि.के./का.आ./2023-24/ दिनाङ्कः : 07-12-2023

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
मुक्तस्वाध्यायपीठम्
शैक्षिकविकासकेन्द्रम् (रा. गा. परिसरः, शृङ्गेरी)

कार्यालयीयः आदेशः

सम्मान्यानां कुलपतीनाम् आध्यक्ष्ये 12-12-2023 तमे दिनाङ्के आयोजनीयायाः विकासपरिचिन्तनकार्यशालायाः, अभिनवपाठ्यक्रमेषु प्रविष्टानां सत्रारम्भकार्यक्रमस्य, तत्पश्चात् 15 तमदिनाङ्कं यावत् सङ्कल्पितकार्यक्रमाणां च स्वरूपचिन्तनव्यवस्थापनादीनां सम्पादनाय अधोनिर्दिष्टरीत्या समितयः आरचिताः।

क्र. सं.	कार्याणि	समितिः
1	कार्यक्रमस्य वर्णरञ्जितामन्त्रणपत्रसज्जता (Preparation of banner)	डा. किरणभट्टः श्री श्रीगणेशः श्री नवनीतकृष्णः
2	You tube channel सज्जता, कार्यक्रमप्रसारः (चित्रीकरणम्, ध्वनिमुद्रणम्, live telecast)	श्री रविशङ्करः श्री गोपालकृष्णः सुश्रीः संयुक्ता
3	कार्यक्रमसज्जता (कार्यक्रमसमयसारिणी, स्वरूपम्, सूची, आवासः इत्यादिः)	डा. सन्दीपः दुबे डा. अरुणभट्टः डा. रमेशचन्द्रः
4	भोजनपानीयादिव्यवस्था	श्री अनन्तकृष्णः डा. उमाकान्तः श्री रविशङ्करः
5	प्रतिवेदन/वार्तासञ्चिकासज्जीकरणम् (प्रकृतशैक्षिकवर्षे प्रवृत्तानां शैक्षणिककार्यक्रमाणाम् इतरकार्यक्रमाणां च प्रतिवेदनम्, प्रकृतायोजनस्य प्रतिवेदनम्)	डा. जगदीशभट्टः डा. मुरलीकृष्णः
6	पाठ्यक्रमानुसारेण प्रविष्टच्छात्रसङ्ख्यापूर्णविवरणम्, मु. स्वा. पीठस्य profile नवीकरणम्	श्री श्रीगणेशः श्री नवनीतकृष्णः

7	मु. स्वा. पीठस्य शैक्षिकविकासकेन्द्रस्य च संक्षिप्तपरिचयात्मिका चलच्चित्रप्रस्तुतिः, CIQA	डा. किरणभट्टः श्री गोपालकृष्णः श्री गणेशप्रसादः श्री नवनीतकृष्णः
8	LMS सज्जता, जालपुटसज्जता	डा. अनिलकुमारः श्री गोपालकृष्णः
9	ग्रन्थलोकार्पणसज्जता (दर्शनावतरणी)	श्री राहुलः श्री मानवेन्द्रः श्री अनन्तकृष्णः
10	ग्रन्थलोकार्पणसज्जता (नवोदितकविताप्रसूनानि)	डा. जगदीशभट्टः डा. उमामहेश्वरः श्री देवाङ्गः
11	ग्रन्थलोकार्पणसज्जता (नैतिकशिक्षणम्)	डा. किरणभट्टः डा. राजेन्द्रभट्टः
12	पाठ्यक्रमानुसारेण वार्षिकशैक्षिकसमयसारिणीनिर्माणम्	तत्तत्पाठ्यक्रमसंयोजकाः, पाठ्यसंयोजकाः अध्यापकाश्च
13	LMS मध्ये तत्तत् पाठ्येषु सम्बद्धच्छात्रयोजना	तत्तत्पाठ्यक्रमसंयोजकाः अध्यापकाः

सर्वे समितिसदस्याः कार्यतत्पराः सन्तः कार्यक्रमसाफल्याय प्रयतेरन्। यथासमयं प्रगतिं सूचयेयुः प्रतिवेदनं च समर्पयेयुः।

06-12-2023

(कृ. वेङ्कटेशमूर्तिः)
संयुक्तनिदेशकः
मुक्तस्वाध्यायपीठम्

प्रतिकृतिः -

1. सम्बद्धसदस्येभ्यः सूचनार्थम्
2. परिसरनिदेशकेभ्यः सादरं सूचनार्थम्
3. सञ्चिकाप्रतिकृतिः

कार्यक्रमविवरणम् –

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

मुक्तस्वाध्यायपीठम्

शैक्षिकविकासकेन्द्रम् श्रृङ्गेरी

मुक्तस्वाध्यायपीठस्य विकासपरिचिन्तनकार्यशाला

उद्घाटनसत्रम् - 12-12-2023

9:30	वैदिकमङ्गलाचरणम्	श्रीमान् अरुणः श्रीगणेशश्च
	लौकिकमङ्गलाचरणम्	श्रीमान् देवाङ्गभट्टः
9:40	स्वागतं प्रास्ताविकं च	आचार्यः रत्नमोहनझाः
9:50	शैक्षिकविकासकेन्द्रस्य कार्यशालायाश्च उद्घाटनम्	कुलपतिः अतिथयश्च
10:00	स्वाध्यायप्रबन्धनतन्त्रांशस्य(LMS)	
	परिवर्धितसंस्करणस्य लोकार्पणम्	
	परिचयः - श्रीमान् अनिलकुमारः	
	स्वाध्यायसामग्र्याः लोकार्पणम्	

- दर्शनपरिचयः
- मनुष्यालयचन्द्रिका
- नैतिकशिक्षणम्

ग्रन्थलोकार्पणम्

- वार्तासञ्चिका

- नवोदितकविताप्रसूनानि

10:15	मुख्यातिथिभाषणम्	डा मनोजकुमारनागसम्पिगे
10:25	परिसरनिदेशकवक्तव्यम्	आचार्यः हंसधरझाः
10:35	अध्यक्षभाषणम्	आचार्यः श्रीनिवासवरखेडीवर्यः
10:55	अतिथिसत्कारः	
	धन्यवादज्ञापनम्	
11:00	शान्तिमन्त्रः	

सञ्चालनम् – श्रीमान् कू वेङ्कटेशमूर्तिः

सत्रारम्भकार्यक्रमः

6:30	**वैदिकमङ्गलाचरणम्**	**- अक्षयनितीनौ**
	लौकिकमङ्गलाचरणम्	**- लया शाजू**
6:35	**स्वागतं प्रास्ताविकं च**	**- आचार्यः रत्नमोहनः झाः**
6:45	**मुख्यातिथिभाषणम्**	**- प्रो अमी यू उपाध्याया**
7:00	**निदेशकवक्तव्यम्**	**- आचार्यः हंसधरझाः**
7:10	**अध्यक्षभाषणम्**	**- आचार्यः श्रीनिवासवरखेडी**
7:30	**धन्यवादज्ञापनम्, शान्तिमन्त्रः**	